

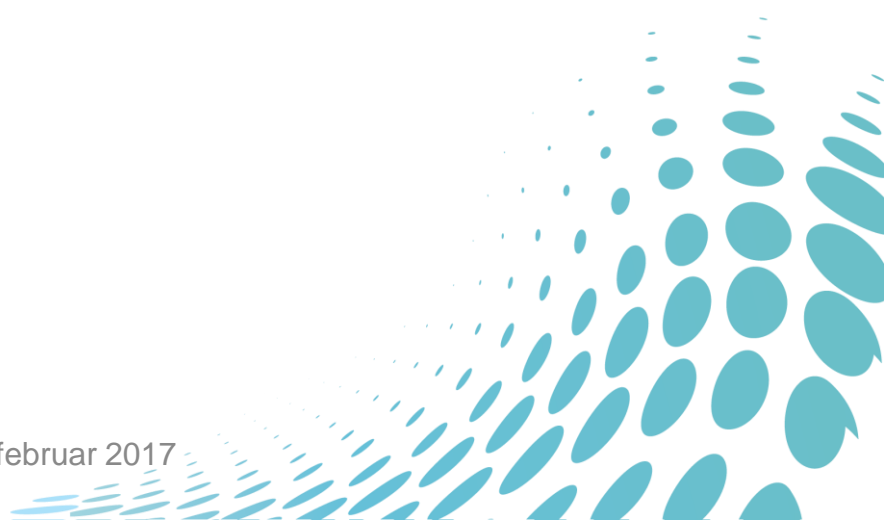

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Kommunal beredskapsplanlegging

Fylkesberedskapssjef Yngve Årøy

Kommunelegemøte 1. februar 2017

Grunnprinsipper for krisehåndtering

-
- Ansvarsprinsippet
  - Likhetsprinsippet
  - Nærhetsprinsippet
  - Samvirkeprinsippet

Kommunal beredskapsplikt

Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (Sivilbeskyttelsesloven)

- Fastsatt 25. jun. 2010 (1. jan. 2011)
- Lovfester kommunens plikt til å utarbeide helhetlig ROS-analyse og beredskapsplan

Forskrift om kommunal beredskapsplikt

- Fastsatt 25. aug. 2011 (7. okt. 2011)
- Utarbeidet av DSB
- Utdyper bestemmelsene i loven
- Vektlegger samordning mellom kommunene og eksterne samarbeidsparter

Helsemessig og sosial beredskap

Lov av 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap

- Loven er **en samlet beredskapslov som omfatter alle helsetjenester og sosialtjenester, og bestemmelsene i loven kan gjøres gjeldende både under kriser i fred og krig. Formålet med loven er å " .. bidra til at nødvendig helsehjelp og sosiale tjenester kan tilbys befolkningen under krig og ved kriser og katastrofer i fredstid".**
- Målet er å utnytte de ressurser helsevesenet rår over der det trengs.
- **Helsemyndighetene er også avhengig av et godt samarbeid med andre myndigheter som har ansvar i slike situasjoner, som politi, brannvesen, Fylkesmannen og Forsvaret.**
- I tillegg finnes det beredskapsbestemmelser i smittevernloven, strålevernloven og øvrig helselovgivning.

Helsemessig og sosial beredskap

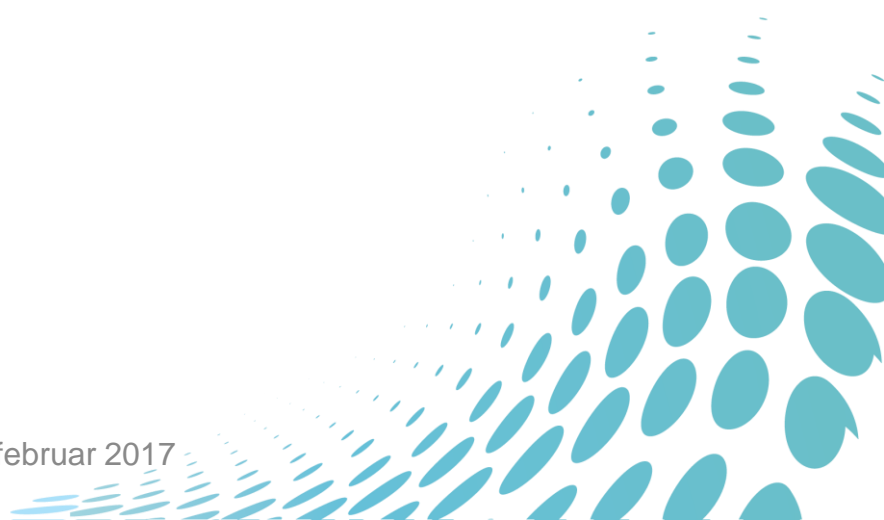
Forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv. etter lov om helsemessig og sosial beredskap (FOR 2001-07-23 nr 881):

- Risiko- og sårbarhetsanalyse (krav til oppdatering)
- Beredskapsplaner (krav til oppdatering)
- Kriseorganisering, sikre forsvarlig drift samordning med andre (krav til øvelser og kompetanse, beskyttelsesutstyr)
- Informasjon til befolkningen
- Samordnet beredskapsplanene internt og mot eksterne
- Virksomheten skal sørge for tilfredsstillende forsyninger av viktige legemidler, materiell, utstyr og personell

Hva er godt kommunalt beredskapsarbeid?

- God grunnberedskap – evne til å takle den ukjente hendelsen («all-hazards approach»)

Den ukjente hendelsen

Hendelser – eksempler:

- 2004 – Tsunamien
- 2010 – Vulkanskyen fra Island – lammet lufttrafikken
- 22. juli 2011 – Bombeangrepet på regjeringskvartalet og massakren på Utøya
- 2015 – Flyktninger
- 2015 – Sikkerhetspolitiske utfordringer

En hendelse kan være ukjent i:

- Type – ikke inntruffet tidligere
- Omfang
- Geografisk ikke forventet
- Tidsmessig

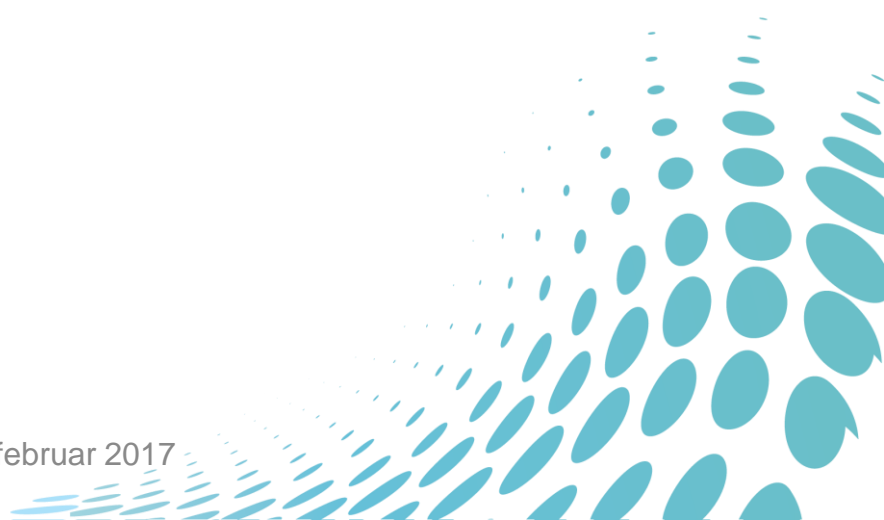
Årsak til ukjente hendelser:

- Klimautviklingen
- Ny teknologi
- Økt gjensidig avhengighet
- Globaliseringen

Hva er godt kommunalt beredskapsarbeid?

- God grunnberedskap – evne til å takle den ukjente hendelsen
- Å se de store sammenhengene
  - Mellom kommunens sektorer
  - Mellom kommunen og eksterne etater og virksomheter

Kritiske samfunnsfunksjoner

Husly og varme

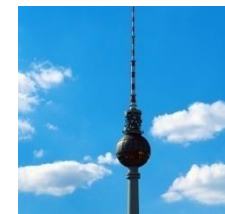
Forsyning av drivstoff

Nød- og redningstjeneste

Helse- og omsorgstjenester

Elektronisk kommunikasjon

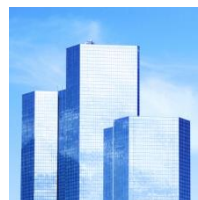
Fremkommelighet for personer og gods

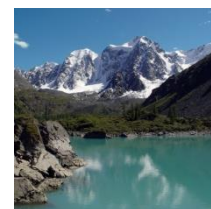
Særlig sårbare grupper

Energiforsyning

Kriseledelse og krisehåndtering

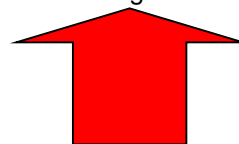
Vannforsyning og avløpshåndtering

Forsyning av mat og medisiner

Kritisk infrastruktur

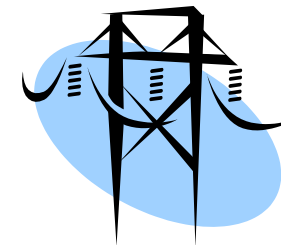
Transportnettet

Tele- og datanett

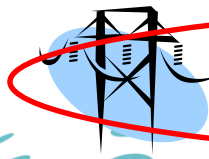
Vann- og avløpsnett

Energiproduksjon og -nett

”Avhengighetsmatrisen”

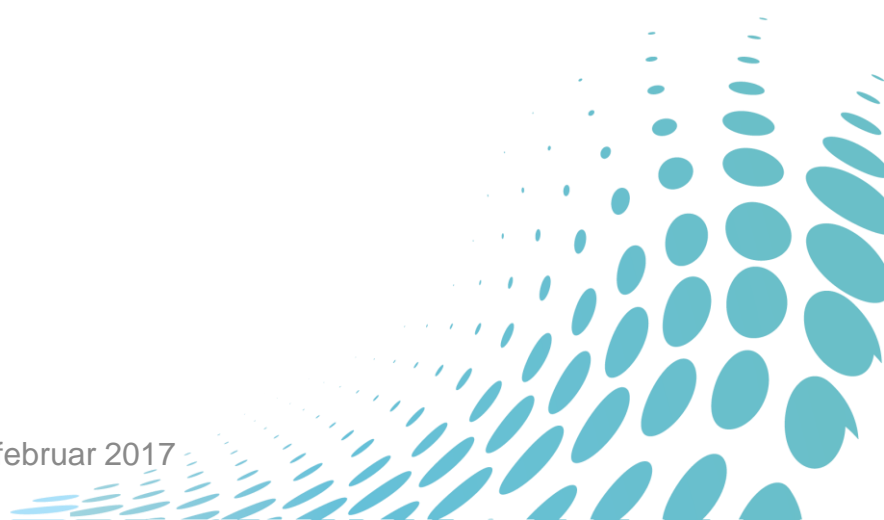

X		X		X	X				X	X
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
X	X	X			X			X	X	X
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Hva er godt kommunalt beredskapsarbeid?

- God grunnberedskap – evne til å takle den ukjente hendelsen
- Å se de store sammenhengene
  - Mellom kommunens sektorer
  - Mellom kommunen og eksterne etater og virksomheter
- Samordning
  - Risiko- og sårbarhetsanalyser
  - Beredskapsplanverk
  - Internt i kommunen
  - Med eksterne etater

Modellene for oppfølging

År	Vest-Agder	Aust-Agder
1	Tilsyn Fagsamlinger for beredskapskoordinatorer	Formøte Tilsyn Presse- og informasjonskurs Beredskapsdag Øvelse Rapportgjennomgang Fagsamlinger for beredskapskoordinatorer
2	Fagsamlinger for beredskapskoordinatorer	Fagsamlinger for beredskapskoordinatorer
3	Temadag scenario Planleggingsmøte øvelse Øvelse Fagsamlinger for beredskapskoordinatorer	Fagsamlinger for beredskapskoordinatorer
4	Fagsamlinger for beredskapskoordinatorer	Fagsamlinger for beredskapskoordinatorer
5	Tilsyn Fagsamlinger for beredskapskoordinatorer	Formøte Tilsyn Presse- og informasjonskurs Beredskapsdag Øvelse Rapportgjennomgang Fagsamlinger for beredskapskoordinatorer
Etc.		

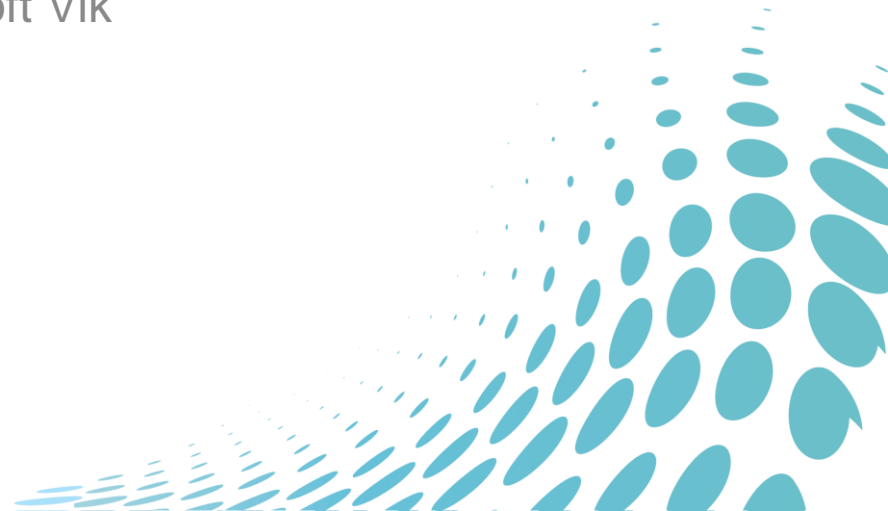

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Tilsyn med beredskapsplanlegging

01.02.2017

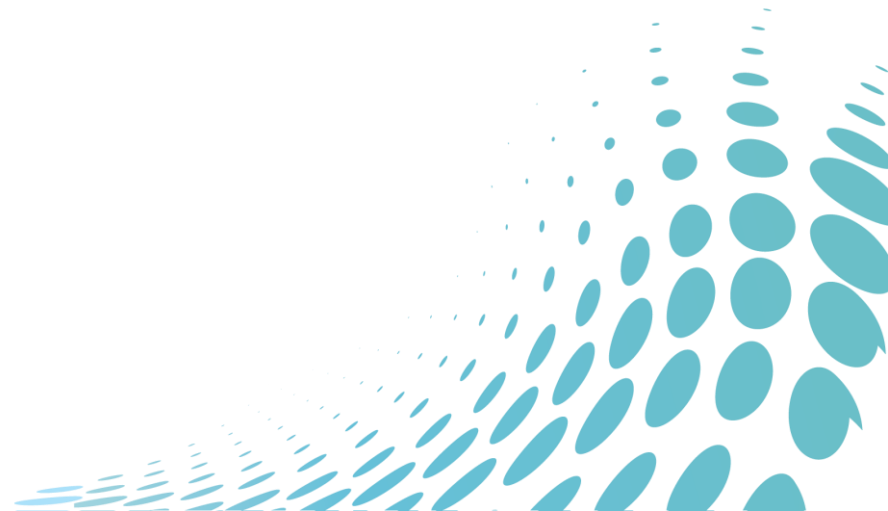
Styrk Fjærtoft Vik

Hvordan gjennomføres tilsynene i Vest-Agder?

- Beredskapsstab
- Helse- og sosialavdelingen

Lovverk

- Sivilbeskyttelsesloven
  - Forskrift
- Lov om helsemessig og sosial beredskap
  - Forskrift
- Smittevernlov
  - Smittevernforskrift
  - Forskrift om tuberkulosekontroll

Lovenes formål

- Sivilbeskyttelsesloven:
- Lovens formål er å beskytte liv, helse, miljø, materielle verdier og kritisk infrastruktur ved bruk av ikke-militær makt når riket er i krig, når krig truer, når rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare, og ved uønskede hendelser i fredstid.

Lovenes formål

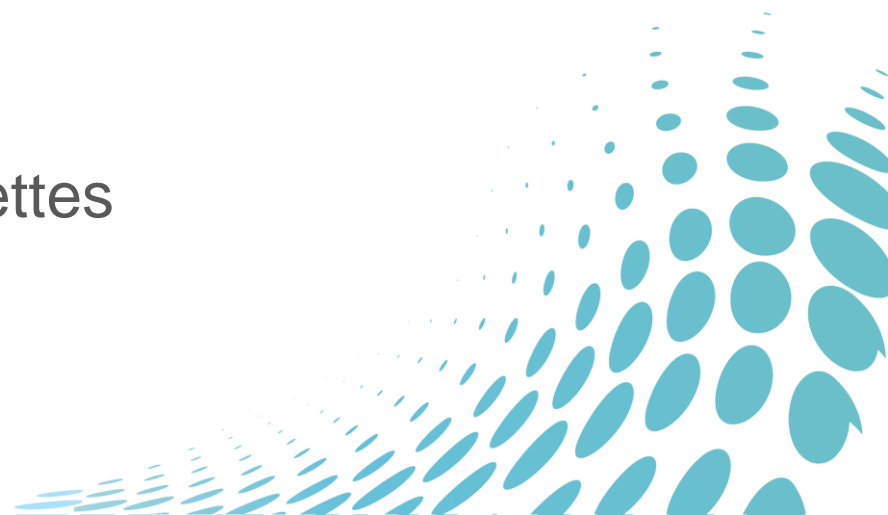
- Lov om helsemessig og sosial beredskap:
- Formålet med loven er å verne befolkningens liv og helse og bidra til at nødvendig helsehjelp, helse- og omsorgstjenester og sosiale tjenester kan tilbys befolkningen under krig og ved kriser og katastrofer i fredstid.

Metode: Systemrevisjon

- Varselbrev
- Innhente og gjennomgå dokumentasjon
- Åpningsmøte
- Intervjuer
- Sluttmøte
- Rapport
- Hvis avvik: Sikre at dette rettes

Hvilke dokumenter?

- Overordnet beredskapsplan
- Kvalitetssikringssystem for beredskapsarbeidet
- Kommuneplan
- Plan for helsemessig og sosial beredskap
- ROS-analyser som ligger til grunn for planene

- Plan for smittevern
- Tuberkulosekontrollprogram

Hva ser vi etter?

- Finnes det planverket som det er krav om?
- Er planverket fastsatt og oppdatert slik som det er krav om?
- Er planverket sammenhengende?
- Er aktørene kjent med planverket?
- Har de fått opplæring i sine funksjoner?

Hva ser vi etter?

- Foregår det øvelser innen beredskap? Etter en plan? Evalueres disse?
- Er kriseledelsen operativ?
  - Oppnevnt stedfortredere?
  - Har samme personer flere roller i en krisesituasjon?
  - Varslingslister
- Planer for informasjonsberedskap

Hva ser vi etter? ROS-analyser

- Oppdatert?
- Lokalt tilpasset til kommunen?
- Fått med relevante scenarier?
- Er scenariene gradert etter alvorlighetsgrad?
- Er der pekt på forebyggende/skadebegrensende tiltak?
- Er disse tiltakene prioritert og tatt inn i kommunens planer?
- Er det sammenheng mellom funn i ROS-analyser og kommunens planverk?

Hva finner vi?

- Kommunene jobber grundig med disse problemstillingene
- Klarer seg godt i reelle situasjoner
- Trekker lærdom fra øvelser, reelle situasjoner og tilsyn

- Mange og spesifikke krav i lovverket
- Vi finner (nesten) alltid noe

Fylkesmannen i Aust-og Vest-Agder

Trinnvis forbedring !!

